

2009. március 24., kedd

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

EURÓPAI PARLAMENT

Az EU prioritásai az ENSZ Közgyűlésének 64. ülészakára

P6_TA(2009)0150

Az Európai Parlament 2009. március 24-i állásfoglalása a Tanácsnak az EU prioritásairól az ENSZ Közgyűlése 64. ülészakára vonatkozóan (2009/2000(INI))

(2010/C 117 E/01)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Alexander Graf által az ALDE képviselőcsoportja nevében a Tanácshoz intézett, ajánlásra irányuló javaslatra az Európai Unió prioritásairól az Egyesült Nemzetek Közgyűlésének 64. ülészakára vonatkozóan (B6-0034/2009),
- tekintettel az Európai Parlamentnek a Tanácshoz intézett, 2008. július 9-i ajánlására az Európai Unió prioritásairól az Egyesült Nemzetek Közgyűlésének 63. ülészakára vonatkozóan ⁽¹⁾,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek 63. Közgyűlésére vonatkozó, a Tanács által 2008. június 16-án elfogadott uniós prioritásokra (9978/2008),
- tekintettel az Egyesült Nemzetek 63. Közgyűlésére (UNGA), különösen következő határozataira: „Az Egyesült Nemzetek és az Interparlamentáris Unió” ⁽²⁾, „A nukleáris fegyverek használatának tilalmáról szóló egyezmény” ⁽³⁾, „Az Átfogó Atomcsend-szerződés” ⁽⁴⁾, „A bakteriológiai (biológiai) és toxin-fegyverek kifejlesztésének, gyártásának és raktározásának megtiltásáról és e fegyverek megsemmisítéséről szóló egyezmény” ⁽⁵⁾, „A halálbüntetés alkalmazására vonatkozó moratórium” ⁽⁶⁾, „Az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelme a terrorizmus elleni fellépés során” ⁽⁷⁾, „Az emberi jogok helyzete a Koreai Népi Demokratikus Köztársaságban” ⁽⁸⁾, „Az emberi jogok helyzete az Iráni Iszlám Köztársaságban” ⁽⁹⁾, „A fejlesztés finanszírozásáról szóló dohai nyilatkozat: a monterreyi konszenzus

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0339.

⁽²⁾ A/RES/63/24.

⁽³⁾ A/RES/63/75.

⁽⁴⁾ A/RES/63/87.

⁽⁵⁾ A/RES/63/88.

⁽⁶⁾ A/RES/63/168.

⁽⁷⁾ A/RES/63/185.

⁽⁸⁾ A/RES/63/190.

⁽⁹⁾ A/RES/63/191.

2009. március 24., kedd

végrehajtásának felülvizsgálatára irányuló, a fejlesztésfinanszírozásról szóló nemzetközi nyomon követési konferencia eredményeiről szóló dokumentum”⁽¹⁾, „Az emberi jogok helyzete Mianmarban”⁽²⁾, „Fejlesztéssel kapcsolatos tevékenységek”⁽³⁾, „A Politikai Ügyek Osztályának megerősítése”⁽⁴⁾, „A 2008–2009-es kétéves időszakra vonatkozó programköltségvetés”⁽⁵⁾, és „A 2010–2011-es kétéves időszakra vonatkozóan javasolt programköltségvetés áttekintése”⁽⁶⁾,

- tekintettel „az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának fejlődése, beleértve az EU szerepét” című, 2009. január 14-i állásfoglalására⁽⁷⁾,
 - tekintettel a konfliktus utáni helyzetekben a béke megszilárdulásának és az állam építésének kilátásairól szóló, 2008. december 18-i állásfoglalására⁽⁸⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzata 114. cikkének (3) bekezdésére és 90. cikkére,
 - tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére és a Fejlesztési Bizottság véleményére (A6-0132/2009),
- A. mivel az ENSZ-tagállamokat négy év elteltével emlékeztetni kellene az Egyesült Nemzetek 2005. évi csúcstalálkozásának eredményeiről szóló, 2005. szeptember 16-án New Yorkban elfogadott dokumentumban kitűzött nagyra törő célok elérésére tett kötelezettségvállalásukra,
- B. mivel csak egy globális, hatékony és befogadó többoldalú rendszer képes kezelni a nemzetek, a társadalmak és a polgárok előtt álló sokrétű és összefonódó kihívásokat és fenyegetéseket, például a békét és a stabilitást, az emberek biztonságát fenyegető veszélyeket, a szegénységet, az éghajlatváltozást és az energiabiztonság kihívásait, valamint a globális gazdasági és pénzügyi válság következtében előálló problémákat,
- C. mivel az ENSZ Közgyűlés 63. ülészsaka fontos határozatokat hozott a reformprogrammal kapcsolatos számos kérdéssel, többek között a humánerőforrás-gazdálkodás, az igazságszolgáltatás javítása, a Politikai Ügyek Osztályának részleges megerősítése, valamint a Biztonsági Tanács reformjával kapcsolatos kormányközi tárgyalások elindítása terén,
- D. mivel a Harmadik Bizottság javaslatára az ENSZ Közgyűlés egy sor fontos határozatot fogadott el számos emberi jogi, szociális és humanitárius kérdéssel kapcsolatban, beleértve három országgal kapcsolatos határozatot, valamint a Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának fakultatív jegyzőkönyvét,
- E. mivel a „Delivering as One” („Lépünk fel egyként!”) kezdeményezésnek és a két segítő partner munkájának köszönhetően a gyakorlatban érzékelhető előrehaladás következett be az ENSZ szervezeti koherenciájával kapcsolatos egész rendszerre kiterjedő reformok némelyikének folytatása terén; mivel az Egyesült Nemzetek Közgyűlésének 63. ülészsaka által kijelölt területeken meg kell szilárdítani az elért eredményeket és további előrelépést kell elérni,
- F. mivel az olyan szervek, mint például az ENSZ Biztonsági Tanácsa és az ENSZ Gazdasági és Szociális Tanácsa (ECOSOC) reformjának megíúsulása azzal a következménnyel járhat, hogy informális csoportosulások, például a G8-ak vagy a G20-ak kísérletet tennének arra, hogy helyettesítsék a globális intézményi hátteret,
- G. mivel az Európai Uniónak elő kell mozdítania a szilárd meggyőződése szerinti egyetemes értékeket, és egyúttal erőfeszítéseket kell tennie az álláspontok polarizálódásának elkerülése érdekében,
- H. mivel, másrészt, az Egyesült Nemzetek Főtitkársága és az EU-intézmények közötti együttműködés soha nem volt ilyen szoros, és tükrözi a két szervezet közös értékeit, céljait és érdekeit,

⁽¹⁾ A/RES/63/239.

⁽²⁾ A/RES/63/245.

⁽³⁾ A/RES/63/260.

⁽⁴⁾ A/RES/63/261.

⁽⁵⁾ A/RES/63/264 A-C.

⁽⁶⁾ A/RES/63/266.

⁽⁷⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2009)0021.

⁽⁸⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0639.

2009. március 24., kedd

- I. mivel tovább kell erősíteni az ENSZ operatív képességét a béke és a biztonsági intézkedések terén, és tekintettel az EU és az ENSZ együttműködésének jelentőségére a békefenntartás tekintetében, ami az általános béke és biztonság egyik sarokkövét alkotja,
 - J. mivel az ENSZ békefenntartók közötti halálos áldozatok száma egyre növekszik, és mivel minden lehetséges intézkedést meg kell tenni a békefenntartók védelme érdekében,
 - K. mivel az EU és az USA stratégiai partnerek, és közös érdekük, hogy együtt nézzenek szembe az új globális viszonyokból fakadó új fenyegetésekkel és kihívásokkal, a nemzetközi jog alapján és a sokoldalú intézmények, különösen az ENSZ közreműködésével; mivel az Amerikai Egyesült Államok által az Egyesült Nemzetek Szervezetéhez delegált új állandó képviselő, Susan Rice, nyilatkozata az ENSZ-ben való konstruktív részvételre irányuló, megújult kötelezettségvállalásra utal,
 - L. mivel az Európai Unió 2008. szeptember 19-én, az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának tett nyilatkozatában jelezte, hogy a durbani nyilatkozat felülvizsgálatáról szóló konferencia záródokumentumának következő négy eleme elfogadhatatlan (az ún. EU-s határvonalak): (1) a világ egyetlen régiójának kiválasztása; (2) a 2001-es durbani nyilatkozat újbóli megnyitása a „vallás becsmérése” megtiltásának beillesztésével, amelynek célja a szólásszabadság korlátozása és az iszlám istenkáromlás-ellenes törvényeinek részét képező cenzúra bevezetése; (3) az áldozatok prioritási listájának felállítása; és (4) a párbeszéd politikai jellegűvé tétele, illetve polarizálása,
 - M. mivel az egyre mélyülő globális recesszió miatt a fejlődő országok évtizedekre visszaeshetnek a fejlődésben az árupiaci árak csökkenése, a befektetések alábbhagyása, a pénzügyi bizonytalanság és a pénzártalások mérséklődése következtében, és mivel a segélyezésre irányuló EU-kötelezettségvállalás értéke évente közel 12 milliárd dollárral fog csökkenni, mivel az a tagállamok GDP-jének százalékában van kifejezve,
1. a következő ajánlásokat intézi a Tanácshoz:

Az EU ENSZ-en belüli képvisellete

- a) az Egyesült Nemzetek rendszerén belül valódi közvetítőként lépjen fel a tagállamok különböző csoportjainak érdekei és értékei között annak érdekében, hogy előmozdítsa az ENSZ három, egymással szorosan összefüggő pillére – azaz a béke és biztonság, a gazdasági és társadalmi fejlődés, valamint az emberi jogok – tekintetében a kölcsönös megértést és nagyobb kohéziót;
- b) a Bizottsággal közösen biztosítsa, hogy a többoldalú menetrenddel kapcsolatos kérdéseket rendszeresen tárgyalják azon kétoldalú párbeszédnek során, amelyeket az EU és az EU-tagállamok tartanak más országokkal és regionális csoportokkal;
- c) az új amerikai közigazgatással közösen vesse alá tüzetes tanulmányozásnak, hogyan lehet mindkét fél együttműködését megerősíteni, támogatva az ENSZ-en belüli közös prioritásaikat;

Béke és biztonság

- d) mozdítsa elő a főtitkár, Ban Ki-moon, által a védelmi felelősség elvének végrehajtásával kapcsolatban kezdeményezett vitát, hogy az ENSZ rendszerének ezen alapja tekintetében megerősített konszenzus és gyakorlatiasabb megközelítés jöjjön létre, ugyanakkor megakadályozzák a hatályának szűkítésére irányuló törekvéseket;
- e) biztosítsa, hogy a védelmi felelősség megelőző jellegét megfelelően kihangsúlyozzák a fent említett vita során, valamint hogy kellő figyelmet fordítsanak arra, hogy a rászoruló és instabil országok segítséget kapjanak az e felelősség vállalásához szükséges kapacitás kiépítéséhez, különösen összpontosítva a regionális szereplőkre, akik ingatag helyzetekben a párbeszéd leghatékonyabb résztvevői;

2009. március 24., kedd

- f) biztosítsa, hogy a védelmi felelősség elvét alkalmazzák olyan válsághelyzetekben, ahol az érintett állam nem képes megvédeni polgárait a népiirtással, a háborús bűncselekményekkel, etnikai tisztogatásokkal és az emberiség ellen elkövetett bűncselekményekkel szemben;
- g) bátorítsa az Afrikai Uniót válságkezelői kapacitásainak továbbfejlesztésére, és hívja fel mind az EU, mind az ENSZ részéről fellépő szereplőket, hogy támogassák ezeket az erőfeszítéseket, és mélyítsék el az együttműködést az Afrikai Unióval az afrikai béke és a biztonság helyreállítása terén;
- h) ösztönözze az EU tagállamait a szükséges erőfeszítések megtételére annak érdekében, hogy a nemzetközi terrorizmusról szóló globális egyezmény megkötésére irányuló tárgyalások mihamarabb lezárulhassanak;

Emberi jogok

- i) az ENSZ Közgyűlésén megvitatott és elfogadott valamennyi határozatban egyértelműen támogassa a nemzetközi humanitárius jog elveit, és egyhangúlag ítélje el annak mindennemű megsértését, különösen az ENSZ-hez tartozó és más humanitárius munkavállalók biztonsága tekintetében;
- j) vegye fel a kapcsolatot más regionális csoportokkal annak érdekében, hogy mozdítsák elő a szexuális irányultságról és a nemi identitásról szóló, EU által támogatott és 66 ENSZ-tagállam által jóváhagyott nyilatkozatban foglalt elvek fokozottabb ismertségét és megértését;
- k) szólítsa fel az ENSZ Főtitkárát, hogy az ENSZ Közgyűlés 65. ülészakán számoljon be arról, hogy a tagállamok hogyan tartják be a fiatalok halálbüntetésének tilalmát, és jelentésébe foglalja bele a jelenleg halálra ítélt, valamint az elmúlt 5 évben kivégzett fiatalok számára vonatkozó tájékoztatást;
- l) az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának 2011. évi felülvizsgálata előtt kezdeményezzen vitát, amelynek kiemelt témája a Harmadik Bizottság – az ENSZ Közgyűlés egyetemes tagsággal rendelkező kormányközi szerve – és a korlátozott összetételű, gyakorlatiasabb mandátummal bíró Emberi Jogi Tanács közötti kiegészítő jelleg;
- m) kéri a tagállamokat, hogy vegyék fontolóra részvételüket a durbani nyilatkozat és cselekvési program végrehajtásának felülvizsgálatáról szóló, 2009. áprilisában Gensben sorra kerülő konferencián, amennyiben a konferenciáig megtartott sorozatos tárgyalások megerősítik, hogy a záródokumentum 2009. február 20-i tervezetében szereplő négy kiemelt határvonal mindegyikét áthágták;
- n) elsősorban hatékony jelentéstételi eljárás bevezetése és az Európai Közösségek Bírósága ítélkezési gyakorlatával összhangban független bírósági felülvizsgálat létrehozása révén mozdítsa elő és támogassa az annak biztosítására irányuló erőfeszítéseket, hogy az Egyesült Nemzetek terrorizmussal kapcsolatos szankciórendszerét átlátható és igazságos eljárások szabályozzák;
- o) ösztönözze a Biztonsági Tanácsot és annak Terrorizmus Elleni Bizottságát, hogy működjenek együtt az ENSZ illetékes emberi jogi szerveivel annak érdekében, hogy folyamatosan ellenőrizzék az emberi jogokra és a menekültekre vonatkozó, valamint a humanitárius nemzetközi jog szerinti kötelezettségek teljesítését;
- p) ragaszkodjon ahhoz, hogy az ENSZ tagországai ratifikálják a Nemzetközi Büntetőbíróság Római Statútumát, kezdve a Biztonsági Tanácsot alkotó országokkal, és az NBB 2009. évi felülvizsgálati konferenciájára tekintettel tevékenyen támogassa azokat az erőfeszítéseket, amelyek célja megállapodásra jutni az agresszió büntetésének eddig még nem rendezett fogalom meghatározásáról, valamint azokról a feltételekről, amelyek szerint a Bíróság a Római Statútum 5. cikke (2) bekezdésében meghatározott joghatóságát gyakorolhatja;

Az ENSZ reformja

- q) támogassa a „Delivering as One” („Lépünk fel egyként!”) reform végrehajtása terén országos szinten elért előrehaladást, valamint az ENSZ-ügynökségek és -programok irányító szervei által alkalmazott – a gyakorlatban a szorosabb együttműködést és koordinációt eddig akadályozó – különböző eljárási gyakorlatok közötti egységesség megvalósítására irányuló jelenlegi folyamatot;

2009. március 24., kedd

- r) fejlessze az európai uniós – többek között az adományozók közötti – koordinációt az ENSZ-ügynökségekkel, -alapokkal és -programokkal való kapcsolatok terén irányítótestületi és országos szinten, többek között az ENSZ által irányított, több adományozót magában foglaló alapokban való részvétel révén, valamint az ENSZ-ügynökségekre és -programokra is terjessze ki az ENSZ Titkárságával folytatott, már jól működő párbeszédet;

Környezetvédelem

- s) ösztönözzön vitát az ENSZ éghajlatváltozásról szóló keretegyezményének részes feleinek közelgő 2009. decemberi koppenhágai konferenciájával (COP15) kapcsolatban annak érdekében, hogy a 2012 utáni időszakra vonatkozó, új nemzetközi éghajlat-változási megállapodás elfogadása tekintetében konszenzus és támogató erő jöjjön létre; ezzel összefüggésben gyűjtsön támogatást a fejlődő országoknak szóló pénzügyi és technológiai csomaghoz annak érdekében, hogy elősegítse egy új, kötelező erejű megállapodás általuk történő jóváhagyását;
- t) támogassa, hogy a következő ENSZ Közgyűlése fogadjon el egy koherensebb struktúrát a globális környezetvédelmi irányítás vonatkozásában, ahogy azt a miniszteri szintű, globális környezetvédelmi fórum javasolta, egy olyan irányítási rendszert, amely alkalmas az előttünk álló hatalmas kihívásokkal való szembenézésre;

Globális kormányzás

- u) vállaljon vezető szerepet a globális kormányzásról, többek között a gazdasági és pénzügyi irányításról szóló jelenlegi vitában a Nemzetközi Valutaalap és a Világbank mandátumainak megerősítése és gyakorlataik fejlesztése, ugyanakkor az ECOSOC megújítása céljából;
- v) használja fel az ENSZ Közgyűlés eljárási szabályzata alapján a Biztonsági Tanács reformjáról a közeljövőben folytatandó kormányközi tárgyalásokat arra, hogy azokra a kérdésekre helyezze a hangsúlyt, amelyekben nincs nézetkülönbség, és kézzelfogható előrehaladást érjen el a Tanács más ENSZ-szervekhez viszonyított hatáskörének tisztázása, a Tanács képviseleti jellegének és legitimitásának javítása érdekében új állandó és nem állandó tagok – esetleg ideiglenes alapon – történő felvétele, valamint a Biztonsági Tanács munkamódszereinek felülvizsgálata területén;
- w) hangsúlyozza, hogy az Európai Uniónak továbbra is az a hosszú távú célja, hogy külön helyet kapjon a Biztonsági Tanácsban;

Atomsorompó és leszerelés

- x) segítsen megteremteni az atomsorompó-szerződés részes feleinek a szerződés felülvizsgálatáról szóló 2010. évi konferenciája sikerének feltételeit, többek között az atomfegyverekre vonatkozó javasolt mintaegyezmény támogatása és népszerűsítése révén; érjen el konszenzust a hasadóanyagok alkalmazásáról szóló tervezett szerződés tekintetében; törekedjen arra, hogy a leszerelésről szóló konferencia fogadjon el tartalmas munkaprogramot e szerv működőképessé tétele érdekében; több- és kétoldalú szinten is működjön együtt az ENSZ-tagállamokkal az átfogó atomcsend-szerződés megerősítésének újraindítása érdekében; és végül ösztönözzön további erőfeszítéseket a fegyverkereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalások megindítása érdekében;

Igazgatási reform

- y) teljes mértékben használja ki az ENSZ-en belüli pénzügyi tőkeáttételi hatást annak biztosítása érdekében, hogy a 2010–2011-es időszakra vonatkozó költségvetés megfelelőbben kezelje a szervezet sürgető operatív szükségleteit, valamint hogy az ENSZ főtitkára nagyobb mérlegelési jogkörrel rendelkezzen a humán erőforrásoknak az említett szükségletekkel összhangban és az ENSZ illetékes szervei, különösen a Biztonsági Tanács és a Közgyűlés által hozott, működést érintő határozatok figyelembevételével történő elosztása terén;
- z) az Egyesült Nemzetek költségeinek elosztásához használt hozzájárulási mértékek felülvizsgálatáról szóló tárgyalások összefüggésében hozzon létre egyértelmű kapcsolatot a különböző ENSZ-szerveken belüli megfelelőbb képviselet és a pénzügyi teher igazságosabb elosztása között;

2009. március 24., kedd

- aa) dolgozzon ki szorosabban koordinált európai uniós személyzeti politikát az ENSZ-en belül a munkaerő-felvételi eljárások átláthatóságának és hatékonyságának javítása érdekében, valamint azért, hogy a munkaerő-felvételi feltételek továbbra is elég vonzóak legyenek az uniós polgárok számára;

Millenniumi fejlesztési célok (MFC)

- ab) játsszon világviszonylatban vezető szerepet az MFC-kkel kapcsolatos fogadalmak teljesítésére irányuló nemzetközi erőfeszítések ösztönzése terén, tekintettel arra, hogy egyre világosabban látszik, milyen mérhetetlenül messze áll a világ az MFC-kkel kapcsolatban tett ígéretei megtartásától;
- ac) támogassa az MFC-k megvalósításának hiányosságaival foglalkozó munkacsoportnak a segélyekkel, a kereskedelemmel, az adóssághelyettesítéssel és az alapvető gyógyszerekhez és technológiákhoz való hozzáféréssel kapcsolatos globális kötelezettségvállalások nyomán követésére irányuló kezdeményezését;
- ad) szólítson fel a világot sújtó pénzügyi és gazdasági válsággal és annak a fejlődésre gyakorolt hatásával foglalkozó magas szintű ENSZ-konferencia megszervezésére, amelyről a fejlesztésfinanszírozásról 2008-ban tartott dohai konferencián megegyezés született;
- ae) folytasson vitát a Business Call to Action elnevezésű kezdeményezésről és a millenniumi fejlesztési célok finanszírozására és támogatására irányuló kötelezettségvállalásokról, beleértve azt, hogy miként lehetne ezt a vállalati szektor elszámoltathatóságának növelésével párosítani;
- af) mindezen kezdeményezéseken túl álljon ki a támogatások hatékonyságáról szóló párizsi nyilatkozatban megfogalmazott elvek és az accrai cselekvési program támogatása mellett a segélyek minőségének és célba juttatásának javítása érdekében;
- ag) használja ki az ENSZ Közgyűlés 64. ülészakát arra, hogy jelentést készítsen a millenniumi fejlesztési célokról szóló uniós cselekvési programban kitűzött célok elérése terén elért eredményekről;
- ah) továbbá felkéri a Bizottságot, hogy készítsen jelentést az MFC-kre vonatkozó szerződések végrehajtása terén tett előrehaladásról, és hogy ösztönözze a többi adományozót, hogy támogatásuk nagy részét hosszú lejáratra, kiszámítható módon költségvetési támogatásként nyújtsák;

Záró ajánlások

- ai) sürgesse az EU-tagállamokat, hogy tartsák be a tényleges multilateralizmus iránti kötelezettségvállalásukat valamennyi ENSZ-egyezmény és -szerződés szisztematikus és gyors megerősítésének biztosítása révén;
- aj) támogassa az ENSZ Közgyűlés által hozott, „Az Egyesült Nemzetek és az Interparlamentáris Unió” című, fent említett határozatba foglalt azon döntést, hogy az ENSZ Közgyűlés 65. ülészakának ideiglenes programjába illesszenek be egy külön napirendi pontot az Egyesült Nemzetek Szervezete, a nemzeti parlamentek és az Interparlamentáris Unió közötti együttműködésről azzal a feltétellel, hogy a napirendi pont címe magában foglalja a „regionális parlamenti közgyűlésekre” való hivatkozást is, és mozdítson elő vitát arról, hogy a parlamenti képviselők, nemzeti parlamentek és regionális parlamenti közgyűlések miként játszhatnának aktívabb szerepet az ENSZ-ben;

*

* *

2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az ajánlást a Tanácsnak, valamint tájékoztatás céljából a Bizottságnak.